

İnovasyon: Hedeflere Giden Yol

Türkiye’de inovasyon konusunda artan ilgi ve yapılan çalışmalar umut veriyor. Ülkemizde son yıllarda inovasyon konusunda ciddi bir bilinç oluştu.

Mehmet BÜYÜKEKŞİ

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)
Başkanı

İnsanoğlu var olduğu günden bu yana yenilik arayışı da var olmuştur. Gerek doğanın, gerekse diğer insan topluluklarıyla ilişkilerin getirdiği zorluklar insanları her zaman yeni çözüm yolları aramaya itmiştir. İnsan toplulukları arasındaki rekabet de çok eski çağlardan beri süre gelmektedir. Yenilikler ortaya koyan toplumlar hızla gelişirken, yeniliklerin takipçisi olan toplumlar daha yavaş gelişme göstermiş; değişimlere ayak uyduramayanlar ise yok olmuştur.

18. ve 19. yüzyılda İngiltere’de Sanayi Devrimi’nin ardından dünyadaki rekabet daha da hızlanmış; üretim, ülkeler arasındaki rekabetin baş aktörü haline gelmiştir. Bu dönemi, İkinci Sanayi Devrimi olarak adlandırılan, elektrik enerjisinin makinelerde kullanılmaya başladığı dönem izlemiştir. Elektronik kullanımının ve dijitalleşmenin gitgide hayatın her alanına girdiği günümüz ise Üçüncü Sanayi Devrimi sonrası süreci ifade ediyor. Artık günümüzde Endüstri 4.0’ın hazırlıkları yapılıyor.

Ülkeler, gelişim ve değişimin yüksek bir ivmeyle gerçekleştiği çağımızda, gelecekteki yerlerini belirlemek için yoğun bir çaba gösteriyor. Günümüz küresel ekonomisinde, mobilite giderek artıyor, bilgi hızlı bir şekilde yayılıyor, böylece rekabet gücü sağlamak git gide zorlaşıyor. Bu ortam, rekabet gücünü korumak ve yüksek katma değer yaratmak isteyen organizasyonlar için her alanda inovasyonu, inovasyon temelli dinamizmi zorunlu kılıyor. İnovasyon; tüm organizasyonlar, firmalar, ülkeler arasındaki rekabeti belirleyen en temel aktör olarak ön plana çıkıyor. Bu sebeple tüm bu organizasyonlar inovasyona ciddi yatırımlar yapıyorlar.

Dünyanın en önemli yönetim düşünürlerinden Rita Gunther McGrath; inovasyonun, şirketlerin geleceği bakımından önemine vurgu yaptığı bir konuşmasında, Intel şirketinin bilimkurgu yazarlarına yarının dünyasını anlatmaları için para ödediğini söyler. Günümüzde ciddi başarılar imza atmak için geleceği tasavvur edip, bu tasavvuru inovasyonla gerçekleştirmeye çalışan organizasyonlar ciddi kazanımlar elde ediyorlar.

Bill Gates: “Tarihin hiçbir döneminde inovasyon bu kadar kısa sürede, bu kadar çok kişiye, bu kadar çok şey vaat etmemiştir.” diyor. İnovasyon, değerlendirildiği sürece iktisadi aktörlere ciddi avantajlar sağlıyor. İnovasyon kültürünü en etkin şekilde değerlendiren ve süreçlerde yenilikçi uygulamalara ağırlık veren firmalar çok kısa sürede büyüebiliyorlar. İnovasyon kültürünün yaygın olduğu ve inovasyonu ticarileştirebilen ülkelerin ekonomileri konjonktürel etkilere karşı daha dayanıklı hale gelirken, aynı zamanda daha hızlı büyüme gerçekleştirebiliyorlar.

Bu anlamda, ekonomik büyüme hızının hayati önem arz ettiği gelişmekte olan ekonomiler için inovasyonun ayrı bir yeri var. Günümüzde konjonktürel etkilere karşı en güçlü enstrümanın inovasyon ve inovatif faaliyetler sonucu meydana getirilen yüksek katma değer olduğunu düşünüyorum.

Türkiye de gelişmekte olan bir ülke. Aynı zamanda, 2023 gibi güçlü bir vizyonu, ciddi hedefleri olan bir ülke. Hedeflerimiz açısından, ülkemizin inovasyon potansiyelinin etkin kullanılması büyük önem arz ediyor. Çünkü, Türkiye genç ve üretken nüfusuyla ciddi bir potansiyel barındırıyor. 2023 hedefleri doğrultusunda, ülkemizin inovatif potansiyelini harekete geçirip, bu potansiyeli katma değere dönüştürmemiz gerekiyor.

Türkiye'de inovasyon konusunda artan ilgi ve yapılan çalışmalar umut veriyor. Ülkemizde son yıllarda inovasyon konusunda ciddi bir bilinç oluştu. Özellikle sivil toplum kuruluşları bu bilincin oluşmasında önemli rol oynuyor. Resmi makamların da konuya ilgisi her geçen gün artıyor.

Sayın Başbakanımız tarafından açıklanan 2016 Yılı Hükümet Eylem Planı'nda da inovasyonu teşvik edici unsurlar yer alıyor. Eylem Planı'nda yapısal reformlar kapsamında Patent Yasası'nın çıkarılacağı, Ar-Ge ve yenilik desteklerinin etkinliğinin arttırılacağı gibi konuların yer alması önümüzdeki dönemde Türkiye'de inovatif girişimlere sağlam bir yasal zemin ve ekosistemin hazırlanacağını işaret ediyor. Enerji lisansı ve ruhsat işlemlerinde yapılacak düzenlemelerin de Türkiye'de özellikle enerji alanında inovatif girişimlere destekçi olacağını düşünüyorum. Önümüzdeki dönemde Türkiye'de inovasyon ekosistemini daha yoğun hissedeceğimize, Ar-Ge çalışmaları, markalaşma ve yeni tasarımların ülkemizi 2023 vizyonuna daha da yakınlaştıracığına inanıyorum.

Türkiye'de hali hazırda olumlu sonuçlar gözlemliyoruz. Türkiye'de Ar-Ge'ye yapılan harcamalar sürekli artıyor. TÜİK tarafından açıklanan Ar-ge istatistiklerine göre, 2014 yılında Ar-Ge harcamalarının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı %1'in üzerine çıktı. Bu rakamın 2023 yılına kadar, %3 düzeyine çıkması hedefleniyor. Bu anlamda, bir yandan yasal zeminin ve hükümet uygulamalarının da bu gelişmeleri destekliyor olması, 2023 vizyonuna inancımızı arttırıyor.

Ar-Ge harcamalarının arttırılması, yasal zeminin güçlendirilmesi oldukça önemli gelişmeler. Fakat inovasyonu ortaya çıkarmak için en önemli nokta, insan kaynağını daha etkin ve üretken hale dönüştürmektir. Bu noktaya ulaşabilmek ise, toplumun ve onu oluşturan bireylerin inovatif bakış açısı, farklı düşünme, girişimcilik gibi kavramlarla yakın olmasıyla mümkün hale gelecektir. Yani inovasyon kültürünü toplumun tüm kesimlerine yaymak gerekiyor. Çünkü, en büyük inovatif değişimler genellikle toplumun içinden çıkıyorlar. Bunun sebebi ise insanların toplumsal hayatta birçok sorunla bizzat yüzleşiyor olmaları. İnovasyon kültürü ise onlara bu sorunları fırsata çevirme noktasında destek oluyor. Bence, start-up firmalarının büyük firmalara kıyasla çok daha hızlı büyümelerinin en önemli sebeplerinden biri de bu. Bir start-up firması kurulurken birçok problemle karşılaşılıyor. Bu problemleri çözerken veya onları inovatif girişimlerle fırsata çevirirken bir dinamizm ortaya çıkıyor. Ekonominin geneline bu dinamizmi kazandırmak için, herkesi inovasyon kültürüyle besleyerek onları farklı girişimlere kanalize etmek gerekiyor.

İnovasyon kültürünün tesisi noktasında Türkiye'de sivil toplum kuruluşları ciddi çalışmalar yürütüyorlar. Biz de ihracat ailesi olarak çok önemli organizasyonlar gerçekleştiriyoruz. Birliklerimizle çok sayıda Ar-Ge proje pazarı, tasarım yarışması düzenliyoruz. Türkiye İnovasyon Haftası etkinlikleriyle geniş kitlelere ulaşıyoruz.

Bu yıl Türkiye İnovasyon Haftası'nın dördüncüsünü düzenledik. 4 yıldır etkinliklerimize katılım sürekli artıyor. Bu yıl 50 bin kişinin katılımıyla İstanbul Kongre Merkezi'nde gerçekleştirdiğimiz organizasyonu TİM TV'den de 93 bin kişi online olarak izledi.

Türkiye İnovasyon Haftası'nda, partner ülke Hollanda'yla da bir mutabakat zaptı imzaladık. Önümüzdeki dönemlerde bu mutabakat çerçevesinde, inovasyon konusunda Hollanda'yla birçok işbirliğine imza atacağız.

TİM'den başka, Türkiye'de inovasyon konusuna gönül vermiş, inovasyonu geliştirmek adına imkanları ölçüsünde faaliyetler yürüten birçok organizasyon bulunuyor. Biz tüm bu organizasyonları da takdir ediyoruz. Ayrıca, Toprak İşveren Dergisi'nin de bu sayısında inovasyon konusunu ele almasını oldukça anlamlı buluyoruz. Ülkemizin bu çabalarla, inovasyon kültürüne emek verenlerin alın terleriyle, hedeflerine doğru sağlam adımlarla ilerleyeceğine dair inancımız her geçen gün güçleniyor.